

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

ГОЛОС НАЦІЇ, ЩО ВОЮЄ

Отже, це відбулося. Українська нація провела свій перший парад після виборів і дала переконливу відповідь малоросійському електорату. Позаду розпач та розгубленість, прийшов час спокійної сили та нашої головної переваги – унікальної здатності до самоорганізації.

На святкових київських вулицях відбулося цілком мирне змагання двох світоглядів, двох взаємозаперечних бачень того, чим була, є та буде Україна. “Два світи – дві долі”, як казали колись радянські пропагандисти. І перший же погляд сил двох світів, що конкурують за побудову майбутньої України, не залишає сумнівів “чиє зверху”.

Досить креативний відеокліп (а це було не масове святкування, а саме зйомка телевізійного кліпу в онлайн-режимі), поставлений Бадосвим, попри привезення організованої “масовки”, зібрав напівпорожній Майдан. Це логічно та немичне – глядачі телевізійних шоу не ходять на жодні майдани, так само як реальні творці історичних подій не сидять перед “ящиком”.

Коли ж усі актори, починаючи з головного, зіграли свої ролі й згідно зі сценарієм відійшли за лаштунки, телешоу скінчилось і центр міста заповнило реальне українське життя. Воно вирувало на всьому просторі від парку Тараса Шевченка до Михайлівської площі, залило Хрещатик та Майдан нескінченним морем усміхнених облич у вишиванках та військових одностроях.

Якби навіть ми, оргкомітет Маршу захисників, були геніальними режисерами, ми б не змогли вигадати щось краще за те, як зрежисувало саме життя. Головний стендапер (актор, що виступає в жанрі сольного гумористичного виступу. – Ред.) країни та вся його небезпалана театральна трупа виступили “на розігріві” перед справжнім народним святкуванням дня нашої Незалежності, і це більш ніж символічно.

Мільйонні витрати, замучені репетиціями військові, лихоманкові пошуки професійних креативників – і стихія українського духу, хтонічна без жодної бюджетної копійки та адмінресурсу вивести на вулиці десятки тисяч Громадян, притому вивести не безладним натовпом, а організованим Маршем, де якість самі по собі утворились і правильні “коробочки” військових підрозділів, і хода нашого справжнього, громадянського тилу, і живий коридор шани та подяки від тих, заради кого і разом з ким ми вже шостий рік ведемо нашу війну.

Метою нашого Маршу було нагадати і суспільству, і новообраній владі декілька простих та очевидних для нас (але не для світу бадосевих) речей. Що Незалежність країни дісталася не на шару, що вона – результат боротьби кількох поколінь українців, із перервами починаючи ще з XVII ст., а у XX ст. неперервно аж до 1991-го, і що вона сплачена мільйонами життів загинувших у боротьбі до нас.

На жаль, цей простий факт неочевидний для тих, хто сам не доклався до боротьби, – за пару днів до свята той самий Бадосев цілком щиро казав, що “все почалось із Небесної Сотні”, тобто до людей зі світу шоубізу сама ідея Незалежності долинула лише під час Майдану, а всієї історії до того в їхній уяві не існує.

А ще ми хотіли нагадати, що незалежність ще не є сталою даністю – на неї зазіхнули, і вже шостий рік за неї йде війна, вже в нашому поколінні заради неї полягли кілька тисяч найкращих наших співгромадян. І що в таких умовах країна, що воює, країна, для якої йде саме Вітчизняна війна, війна за виживання нації та держави, не може гратись у пацифізм та прогинатись перед агресором. Що не можна замовчувати війну, “просто прекратіть стреляти”, припинити поважати своїх захисників, розмивати поняття своїх та ворогів. Пояснити, що ми всі хочемо миру, але миру не за будь-яку ціну, зокрема аж ніяк не за ціну нашої Незалежності.

Наш вибір – мир після перемоги. Що ж, голос нашої нації, що воює, прозвучав потужно, скажу чесно – ми, т. зв. організатори, самі не очікували масштабу події. Кажу “так звані”, бо ж насправді ми нічого не організовували, ми були лише координаторами – зводили між собою та до спільного знаменника десятки та сотні людей, які самі організувались і в Києві, і в кожній області, які добровільно кидали до спільної справи свої кошти та час; самоорганізація була такою потужною, що вся наша ролі звелася до “зменшення хаосу” і налагодження комунікацій.

Усе було як тоді, у 2014-му, – ніякого “єдиного початку”, але при тому – добровільна згода дотримуватись спільних правил і порядку та делегування функцій самовисунутим командирам; ніякого “гусіного кроку” та інших елементів казарменого муштри (ну, вибачайте, ми такого не навчені), навіть військова форма як тоді – на кожному яку собі сам дістав, у шерензі мого рідного “Айдару” важко було знайти двох в однаковому одязі, не кажучи про головні убори... Але при тому якщо “виросли” більш-менш правильні “коробочки”, із прапороносцями та полковними штандартами, всі самі вишикувались у певному порядку, спокійно та командно пройшли кількакілометровий маршрут. Коли перші “коробочки” вже були на Майдані, останні лише проходили Бессарабку. У цей момент стало ясно, що ми фізично не вмістимося на площі для запланованого шикуння, план Маршу довелося змінювати просто по ходу – і нічого, все пройшло так, ніби саме так і було задумано.

Десять так ми і воювали – не за правилами та статутами, без вишколу та належної підготовки, часто без плану, зате натхненно і самостійно, компенсуючи самоврадною організацією всі проколи державної оборонної машини. У цьому є щось глибине, щось таке, що насправді пояснює всю нашу історію – і наші здобутки, і наші поразки. Ми не німці, нас

важко вимуштрувати ходити “пруським кроком”, ми – козацька воля, хтонічна стихія, яка навіть форму одягає, лише коли сама того схоче, а не за повісткою. Так, через це ми досі не маємо сталих державних інституцій і часто програємо саме через надмірну волелюбність. Натомість, коли вже щось нас торкає за душу, коли щось виводить нас на вулиці та площі, на барикади чи в окопи, – нас неможливо здолати, бо ми організуємось у щось непередбачуване та невраховане ворогом, організуємось швидко, без жодного примусу, без “вождів”, але і без хаосу – і стаємо Рухом, Майданом або Добровобатами.

Наш Марш показав, що всі ці наші риси ніде не згубились і що нам є що протиставити світові малоросійському шоубізу. Один проракун від нової влади – відміна військового параду, – і от вже Хрещатику крокують 15 тисяч ветеранів російсько-української війни у формі, тобто три піхотних бригади повного складу, а десятки тисяч цивільних забезпечують нам надійний “тил” – живий коридор від Шевченка до Михайлівської. А в ці ж самі години наші побратими шикуються в лави в Запоріжжі та Львові, Дніпрі та Миколаєві, Харкові та Одесі – Марш зі столиці відлунює по всіх областях, бо в нас спільна країна і ми всі разом боронимо її Незалежність.

Не треба бути великим аналітиком, щоб прорахувати, якою буде реакція нашої нації (не плутати з електоратом) на більш серйозні подразники, аніж відміна параду, – наприклад, на спробу надати “автономію” окупантам та колаборантам. Сподіваюсь, із Банкової уважно дивились на те, що вирувало довкола Майдану та Хрещатика, і зроблять висновки. Так, зараз при владі професіонали шоубізу та мас-медіа, і вони справді краще за нас знають, як маніпулювати свідомим та підсвідомим біомаси перед телеекраном. Але мобілізовані “ящики” обивателі, вищою формою протесту яких є спітнішка в закритій кабінці поставити галочку в бюлетені, знадобляться новій владі лише за 5 років, на наступних виборах.

А до цього їм мати справу з нами – меншістю, але ідейною, впертою, самоорганізованою, і головне – імунною до промивання мізків з екрана. І саме від стосунків та комунікацій з нами, від здатності чути голос свідомої політичної української нації залежить, чи дотягне нова влада до наступних виборів, чи ж повторить приклад “живого та легітимного”. Марш показав це із жорсткою ясністю, і це має добряче полікувати “головокружіння від успіхів”, яке спостерігаємо в нещодавніх електоральних триумфаторів.

Ми – автохтони, і ми нікому не віддамо нашу країну! У нас нема іншого вибору – тільки перемога, а не мир на умовах ворога. Перший погляд наших сил відбувся, результат “смотру” цілком добрий. Українці, вище голову – все попереду!

Євген ДИКИЙ, OBOZREVATEL

ОТАМАН КОСАР І ЙОГО КОЗАКИ ПОВЕРНУЛИСЯ

Ще з 9-ї ранку 24 серпня в центрі с. Княжичі лунали стрілецькі пісні. Біля пам’ятного знака борцям за Українську державу вишикувалися красиві юнаки у вишиванках із державними прапорами України. Відкрила меморіальний мітинг княжичський сільський голова Олена Шинкаренко. Роман Коваль, Владислав Карпенко та Олена Шинкаренко під звуки улюбленої пісні отамана Косаря “Дивлюсь я на небо” розрізали стрічку пам’ятного знака, спорудженого в новоствореному Сквері героїв.

Чин освячення пам’ятника здійснили благочинний Києво-Святошинського району та Київської області митрофорний протоієрей Василь Чупровський, протоієрей Віталій Шопулко та Сергій Стоянов. Вела мітинг учителька Людмила Михайлець.

Директор Княжичської ЗОШ Оксана Сеніна оголосила список борців за Українську державу – жителів Княжич, Жорнівки, Музичів, Луки, Гореничів, Новосілок, Києва та Боярки. Тільки у грудні 1929 р. – січні 1930 р. у справі останнього отамана

Теплим словом згадав Роман Коваль і вірних козаків отамана – Трохима Андраша, Платона, Савку та Ярему Олійників, сотника Миколу Пастушенка, “найвідданішого козака отамана Гайового” Григорія Олійника, який загинув під час повстання в Лук’янівській в’язниці 9 лютого 1923 р., а також козаків Антона Кожем’яченка й Олександра Мариненка-“Філімона” із с. Жорнівки. Розповів про Генрієту Ган і Едмунда Бреннейсена – підпільників мережі отамана Косаря. Нариси про них також вміщено в книзі “Батькам скажеш, що був чесний”.

Важливі деталі додав до розповіді про княжичське козацтво Владислав Карпенко, який опрацював 11-томну справу отамана Косаря, а депутат Княжичської сільської ради Людмила Гребенюк теплим словом згадала найстаршу жительку села Лідію Василівну Гому – внучату племінниці отамана Косаря, яка дуже допомогла нам у реставрації портретів дорогих наших земляків. Привітав зі святом Незалежності і герої нинішньої українсько-російської війни – Василь Євдокименко.

Київщини Пилипа Драника-Косаря було заарештовано 76 осіб, семеро з них розстріляно. Незлим тихим словом згадали й нашого односельця Віталія Васильовца – козака Небесної Сотні, Героя України.

Участь в урочистостях взяла й делегація Історичного клубу “Холодний Яр”. “Сто років тому, – сказав Роман Коваль, – українська армія звільнила Київ, але через невилік керівництво столицю довелося залишити на поталу денікінцям. Прийшли денікінці й у Княжичі. Пилипа Драника заарештували. Офіцер, а не хоче йти в російську армію! Ледь умовили селяни не розстрілювати земляка. У грудні в Княжичі прийшли червоні. І знову – арешт! Заарештували вже як петлюрівця... Це лише два факти з біографії вашого земляка – Пилипа Драника-Косаря. Але вони показують, як погано, коли твою землю, твою державу захоплюють чужинці. Тому й сотник Драник узяв до рук зброю – щоб захистити право українців жити в рідній державі. Узяв до рук зброю і його племінник – 17-літній Петро Гома. Ворогів рідної України він ненавидів палко, до глибини свого щирого серця. Разом із Владиславом Карпенком ми написали нарис “Петро Гома, козак отамана Косаря”. Активно допомагала нам ваша односельчанка Людмила Гребенюк. Про це читайте в книжці “Батькам скажеш, що був чесний”.

22 вересня, у Львові, під час Книжкового форуму, відбудеться презентація книги Р. Ковалю “Батькам скажеш, що був чесний” (видавець – Марко Мельник). Неділя, 16.00. готель “Ріус”, вул. акад. Вол. Гнатюка, 12А, великий зал. Напередодні, 21 вересня, о 18.00 Р. Коваль презентує цю книгу в Будинку культури с. Зимна Вода Пустомитівського р-ну. Відбудуться презентації в місті Городку та місті Комарно Львівської області.

Людмила ГРЕБЕНЮК,
Історичний клуб “Холодний Яр”

ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ ЗІ ЗБРОЄЮ В РУКАХ

У місті Хмельницькому відбувся історико-мистецький фестиваль “Гальчевський-фест”, організований за сприяння Міністерства молоді і спорту (директор фестивалю Валерій Гладунець).

У рамках фестивалю Р. Коваль презентував свою нову книжку – “Батькам скажеш, що був чесний”. В ній, серед іншого, опубліковано біографії героїв, народжених на території сучасної Хмельницької області. Один з них – Борис Монкевич із с. Баговиці, тепер Кам’янець-Подільського району. Воював в Армії УНР і його брат – Яків Монкевич.

У книжці вміщено нариси про драматичну боротьбу, яка точилася на території сучасної Хмельницької області, наприклад “Братовбивець Павло Горбатюк”, “Отаман Семесенко: «Війна на сльози не вдарє»”,

“Д-р Христина Сушко”, “Знаємо за що воюємо: за Україну!» (дівоча чота в Дієвій армії УНР”. Розповів Роман Коваль і про подільського отамана Чорного Ворона – Віктора Чекірду із с. Іванківців, що на околиці м. Хмельницького. Повідав і про сотника Леоніда Романюка з Нової Ушиці, а також про Віктора Чекірду – отамана Чорного Ворона із села Іванківці, що під самим Хмельницьким. Згадав теплим словом д-ра Івана Луценка, “першого самостійника в Центральній Раді, який загинув 7 квітня 1919 р. на ст. Красилів, тепер Хмельницької області. Не оминув увагою доповідач і героїчних наших жінок, які воювали в лавах УНР на території сучасної Хмельницької області, – Христину Сушко і Тіну Пекарчук, а також Генрієту Ган і Марину Бесарабенко-Трейко. На пам’ять про них Тарас Компаніченко виконав ліричну пісню “Забудь мене” (слова Василя Пачовського). Кобзар проспівав пісню з репертуару кубанського бандуриста Михайла Теліги, і зробив це на столітній бандури Костя Місевича з Проскурова, також учасника Визвольної боротьби.

Тараса Компаніченка тепло вітали хмельничани та гості міста, що лежить на межі Поділля і Волині. Сердечно дякували і ліричкови та бандуристові Яремі Шевчуку, учасникові Визвольної боротьби у лавах 81-ї бригади ЗСУ, який також виконав низку козацьких пісень.

27 липня, в цій же затишній залі Школи образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, Роман Коваль розповів про вояків Армії УНР, випускників Української господарської академії в По-

дебрадах, народжених на території Хмельницької області, та демонстрував їхні світлі лики. Основу доповіді склали матеріали із т. 1 і т. 2 Енциклопедії Визвольної боротьби “Подєбрадський полк” Армії УНР”, створеної у співпраці з Віктором Моренцем та Юрієм Юзичем.

Розповів доповідач і про підготовлену ним до друку книгу спогадів Якова Гальчевського “Думки про долю України”. Осмислюючи добу Української революції 1917 – 1921 років, полковник Гальчевський писав: “Провід Української визвольної революції не був революційним, не мав відваги висунути ясні національні гасла й змарнував дорожочинний час... На жаль, революційна українська стихія не висунула тоді з поміж себе Вождя... Не було тоді консолідуючої, спонукаючої до чину, єдиної магнетичної волі, яка була б залізними руками [взяла] керму долі цілої нації та змусила б усіх до жертв, посвяти й прояву енергії з однією метою: здобути незалежність України”.

Виступили також краєзнавець Валерій Кривий із Літина та засновник премії ім. Якова Гальчевського Богдан Теленько. Низку Визвольних пісень виконав молодий бандурист Святослав Силенко. Наостанок Роман Коваль розповів про Якова Чекірду, підхорунжого Армії УНР, який на своєму довжелезному шликові вишивав хрестики, чорний – за вбитого більшовики, білий – за ліквідованого денікінця. І закінчив словами: “Слава Якову Чекірді та всім, хто любить Україну зі зброєю в руках!”.

#ГальчевськийФест
На малюнку Артура Орленова – Яків Гальчевський.

ТЕТЯНА ФІГОЛЬ

Вона належала до тих гарних, великих духом і помислами українців, що вірили у світле майбутнє України. Вона була достойною зміною тих, чиїми могилами встелена наша земля. Тепер достойна зміна потрібна таким, як була вона...

Зірка Дяків народилася 19 січня 1932 року. Дитинство провела в невеликому бойківському селі Підбережі на Болехівщині. Її тато був учнем письменниці, народної вчительки Ольги Думичівської. Данило Дяків учителював у Підбережській сільській школі, де навчалася і його Зірка.

Болехівську середню школу Зірка скінчила в 1949 р., не увібравши у своє серце азів радянської неправди. Навчалася в медичному інституті. Завжди була у вишиваній сорочці чи у вишиваному сердячку. Її називали націоналісткою. І не помилилися.

Вона стала великим лікарем-педіатром. Так стверджують ті, кому вона врятувала дітей та онуків. Її уже знали як Тетяну Данилівну Фіголь.

Її чоловік – відомий художник Михайло Фіголь. Вони виховували двоє дітей: Олексій став мистецтвознавцем, дочка-піаністка Оксана працює викладачем Львівської консерваторії.

Помер Михайло Фіголь 25 травня 1999 року. Тетяна зберегла його мистецьку спадщину, створила приватний музей. Проводила екскурсії, зупиняючись чи не найбільше перед улюбленими картинами свого чоловіка про Крилос та давній Галич.

Тетяна щиро працювала в міській “Просвіті”. Як етнограф, як член Товариства краєзнавців виступала на конференціях, читала лекції в Інституті післядипломної освіти, представляючи власні колекції старовинного одягу, народної вишивки з різних країв України та й ті, що сама вишивала.

Було то в липні 2012 року. Роман Коваль проводив презентації книги “Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблем” на Прикарпатті та Львівщині. Разом з кобзарем Тарасом Силен-

ком побував і в Івано-Франківську, у її садибі-музеї. В одній з кімнат на стіні побачив плакетку Михайла Гаврилка із зображенням Тараса Шевченка... Екскурсія була тривалою. Врешті Тетяна Фіголь запропонувала друзям переночувати в цьому музеї українського духу.

Тетяна Фіголь дізналася про долю скульптора Михайла Гаврилка як воїна, що пішов боротися за волю українського народу. Тоді ж вона подарувала картину свого чоловіка, вручивши її Романові Ковалю, щоб кошти, отримані за неї, пішли на пам’ятник українцеві, який стеком і шаблем ніс славу рідній землі... Тепер картина Михайла Фіголя “Грунь” є надбанням музею Наталії Кобринської в Болехові, бо так попросив український патріот з Долини, який заплатив за картину. А Роман Коваль у той вечір дізнався, що подружжя Фіголів товаришувало з його вчителем Зеновієм Красівським і його коханою дружиною Оленою Антонів. Михайло Фіголь намалював два її портрети.

І ось – остання дата в календарі життя Тетяни Фіголь: 5 травня 2019 року.

Остання дорога Тетяна Фіголь із морем квітів вела до Крилоса, де чекали на неї могили її тата і мами, її чоловіка Михайла. До похоронної велелюдної процесії з Франківська приєднався весь Крилос... Нехай оці слова залишать у наших серцях пам’ять про жінку, що стояла в обороні України.

“ДУМАТИ ЛИШЕ ПРО ДОБРО СВОЄЇ УКРАЇНИ”

Найтрагічніші воєнні потрясіння Ямпільщина пережила у 1919 – 1920 роках. Їх і відтворив у спогадах козак Марківський сотні Д. Кетрос (Дмитро Косаківський) із с. Кетроси (тепер с. Довжок Ямпільського району) – 1958 року в Лондоні він видав книжечку “Так творилось українське військо” (спогади перевидані у 2008 р. Історичним клубом “Холодний Яр”).

“Населення пильно працювало, жило у мирі та спокої, – писав вояк. – Відвідувало церкву та жило строгим релігійним життям. Ніколи не чути було про якусь крадіжку чи грабїж, люди не вживали лайки, як це пізніше сталося з появою більшовиків. А про вбивства ніхто і ніколи на цьому терені не чув”. Усе змінилось після революції. “Війська покидали фронт, і збольшевізовані частини переходили через цей терен та грабували все, п’янствували, лалялися. Моральне та матеріальне спустошення, що його принесли російські солдати-большевики, ці лайки московські, а їх тут ніколи не було чути, і що частина розгнужаної молоді ці лайки зачала вживати”. Свідок подій відзначав, що звизму 1917 – 1918 рр. “збольшевізовані частини були попросту

здичавілими бандами. Були це переважно москалі”.

Проте не всі солдати були такими: “З приходом українізованих козацьких частин, які відходили у порядку та дисципліні (...) перший раз по століттях ці люди почули слово «Україна», та стали звати себе українцями. Це сталося дослівно на протязі декількох тижнів. Лайки московські, принесені московськими солдатами, почали нараз зникати, а з ними і акція проти церкви й образів. Селянин український впізнавав себе, почав виявляти охоту жити своїм власним життям – українським”.

У наступні роки “московські «рабочі» висілилися на Україну для диверсії проти українського уряду, під’юзували населення до повстань. Їх посилали на Україну поборювати все що українське, грабувати «хлебушку» і вивозити на Московщину”. У більшовицьких частинах – “усе повно чужих, від молдованів аж до латишів, але майже не було українців”, – відзначав автор. “Росіяни приносили цей більшовизм та керували ним”. “Ці московські зайди знали твердо, чого вони хочуть, а наше населення не завжди знало, чого воно хоче, і дуже часто хиталося, було байдужим”.

Щоб захистити рідний край, підполковник російської служби Семен Ільницький 1918 року організував декілька сотень молодих патріотів, які гордо назвали себе козаками Марківської сотні (від назви р. Марківки). Військова організація, яку створив Семен Ільницький, контролювала землі від Ямполь до Тиврова, Жмеринки, Вапнярки, Крижополя, Рудниці. Кожне село мало охоронні сотні, діяли піхотні, гарматні, кулеметні відділи та польова жандармерія. Ільницький планував просувати українську владу до Одеси. Головним ворогом були більшовицькі відділи карного злочинця Григорія Котовського.

З’явилися й перші наші жертви – два 19-річні хлопці. Для тих, хто ба-

чив “як ці молоді козаки падали, [це був] великий удар”. Надалі таких жертв ставало дедалі більше. Розстріляли більшовики і 17-літнього козака Юрка.

Болючі втрати не зупинили наших захисників. “За декілька днів після зайняття Ямполь нашими частинами, – писав Дмитро Косаківський, – ми пішли на фронт, що тягнувся від Дністра аж до Княжево – Крижопіль на залізничній лінії”.

Марківська сотня розгорнулася до Наддністрянського куреня, фактично полка – майже 4000 козаків і старшин! Незабаром ямпільці влилися до Дієвої Армії УНР. Чимало з них козакували під час Першого зимового походу, який закінчився 6 травня 1920 р. з’єднанням українських армій на межі сучасних Крижопільського та Ямпільського районів. Деякі з ямпільців у листопаді 1921 р. взяли участь у Другому зимовому поході й були розстріляні в Базарі тим же Г. Котовським.

Полковник Ільницький був людиною “інтелігентною, зрівноваженою, спокійних нервів, чесною, справедливою, надзвичайно добрим і відважним вояком. На позиції йшов до своїх козаків у першу лінію, лягав і стріляв до ворога. Козачня його дуже любила”. Він казав: “Козак має думати лише про добро своєї України”.

Біля Музею історії Марківської сотні, який створив сл. п. Юрій Зозуля, я поряд з будинком отамана, відновлено плац, на якому муштрували молодих козаків Марківської сотні. Відновлено й козацьку криничку, а на цвинтарі – могили Семена Ільницького, який загинув у рідному селі 1920 року. Його ім’я, ім’я автора споми-нів Дмитра Косаківського та їхніх побратимів маємо гідно вшанувати на теренах, які вони обороняли від російських загарбників 100 років тому.

В’ячеслав БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
Історичний клуб “Холодний Яр”

ВИСТАВКА РОБІТ ВАСИЛЯ ГЕЛЕТКА

У Ватутіному, що на Черкащині, у Палаці культури пройшла виставка робіт художника та різьбяря Василя Гелетка, присвячена 100-річчю Української революції.

Раніше з творчістю художника мали можливість познайомитись мешканці Києва, Одеси, Білої Церкви, Канева, Черкас. Цього ж разу автор вперше представив свій до-

Лариса ДАРМОХВАЛ
Болехів
На світлині – Тетяна і Михайло Фіголі.

робок у рідному місті. Василь Гелетко навчався в Ужгородському училищі прикладного мистецтва та у Московському університеті ім. Крупської. Тривалий час розписував храми Одеси та німецького міста Магдебурга. А тепер поринув у козачину, добу Української Народної Республіки, і створив цілу галерею образів отаманів Гайдамацького краю. Є він автором барельєфа гетьмана Івана Мазепи в Білій Церкві.

Підтримали митця етнограф Вадим Мищик, кобзар Тарас Силенко, отаман Козачанського куреня вільного козацтва Олег Голуб та курінний писар Петро Дяченко.

У цей день Василь Гелетко почув багато теплих слів. І не даремно, адже відтвореним ним образами отаманів наповнюють серця гордістю за свою Батьківщину.

КОЗАК МАРКО ПАСЛАВСЬКИЙ

17 серпня в Музеї української діаспори відкрилася виставка, присвячена пам’яті Марка Паславського. “Франка”, вояка добровольчого батальйону “Донбас”. Він загинув під Іловайськом 5 років тому, прикриваючи відступ побратимів.

На відкритті виставки прилетіла з Америки мама Марка, гості з Канади, а ще були журналісти, режисер Олег Ущенко – автор фільму про Марка Паславського.

Батько Марка з холмщаків (зараз Люблінське воєводство), мати – з відомого роду Гунчаків. Історик Тарас Гунчак – рідний дядько Марка.

Марко народився 16 січня 1959 року в Нью-Арку. Виховувався в українському душі, був членом Пласту та організації “Чорно-

морська Січ”. Закінчив військову академію у Вест-Пойнті. З 1981 р. служив у 75-му полку рейнджерів США. Звільнився у званні капітана. Від 1986 р. працював у банківській сфері в Нью-Йорку. З 1992 р. жив переважно в Україні. Учасник Помаранчевої революції, Революції Гідності та українсько-російської війни.

Багато особистих речей, документів надали родичі, зокрема військову форму академії Вест-Пойнт, рідкісні фото бабусь та дідусів. Показано частину фільму “Made in Ukraine. Життя за життя” режисера Олега Ущенка. Виставка триватиме 2 місяці.

Вічна слава козакові!

Ольга БЕРЕЖНА

СПАДКОЄМЕЦЬ ГЕРОЇЧНОГО ДУХУ

Улітку 2014 року переглядав в Інтернеті відео про знущання московських окупантів над полоненим у Донбасі Юрієм Олексійовичем із Дніпродзержинська (прізвище невідоме) і згадав, як століття тому гинули незламні холодоноярці.

– Ты за что воевал? – осканеніло запитують окупанти.

– За Україну. За український Донбас! – із гідністю відповідає Юрій.

– За украинский Донбасс?! – шаленіє окупант. – Донбасс никогда не был и не будет украинским. Ваша Украина за Днепром.

– Сколько тебе лет? Есть дети?!

– вискалюється інший.

– 49 років. У мене двоє дітей.

– Так вот. Я сейчас позвоню твоей жене. Ты никогда больше их не

увидишь. Твои же дети будут плевать на твою могилу. За убитых женщин и детей, за сожженный Славянск, за другие города и села, – кричить, ніби це не він, а Юрій Олексійович прийшов на українську землю вбивати і руйнувати.

– Прощайте! Я вас усіх люблю! Я воював за український Донбас! – сказав на прощання поранений і побитий козак.

Так чинили в передсмертну хвилину й холодоноярці.

Юрій Олексійович – нащадок козаків, захисник свого роду і народу. А його діти пишатимуться батьком.

Слава січеславським козакам! Смерть російським окупантам!

Олексій ВЕРТИЙ

Навесні 1947 р. був призов в армію юнаків 1928 року народження. Мій старший брат Фелікс народився 20 листопада 1928 р., тому весняному призову не підлягав. Та він не витримав голоду і, не порадившись із батьками, звернувся в міський комітет комсомолу, щоб його направили до армії. Так він опинився в Києві в об’єднаному загоні рекрутів.

ЗУСТРІЧ НА ВСЕ ЖИТТЯ

Я тоді запитала батька, чи призи-вали його в армію в юнацькі роки. Від прямої відповіді він ухилився, а розповів таке. Кінний загін, у якому він служив, переслідували “біляки”. Загін довго не міг відірватись, обходив населені пункти, вночі не розводив багаття. Люди й коні були голодні і стомлені до краю. У ліску під Тишківкою помітили на деревах багато гнізд. Пустивши коней пастися, хлопці полізли на дерева. У деяких гніздах знайшли яйця, а в інших уже вивелися галчата. “Мені пощастило, я випив яйця, а більшість хлопців висмоктували кров із пташенят”. Невдовзі в них почалася блювота, розлапдався шлунок. Додому пробіралися вже поодиночі. “І ось я вдома – в Ольвіополі”.

У цьому місті в 1912 – 1917 рр. старостував рідний брат батькової мами – Мусій Андрієнко. Він і його два помічники чимало зробили для міста: замостили декілька вулиць, по-

будували містки через балки (в місті три балки, води з яких течуть до Південного Бугу), побудували й школу з просторими світлими класами та спортивним залом. Мусія Матвійовича мешканці поважали, тому й поперджали про безпеку. І попередили, що ЧК має заарештувати його небожа Олексю, мого батька: “Скажи йому, хай зникне”.

Мусій Андрієнко послав свою доньку Ольгу попередити Олексія про загрозу. Вона взяла із собою 15-річну Марійку. Побачивши її, Олексій сказав: “Хай ця дівчинка підросте, а через 5 років з нею одружусь”. Де він переховувався, не знаю. Про це не розповідав, а що сказав тоді про Марійку – здійснив. Повернувся на початку 1926 р., а вже в лютому побралися. Життя прожили в злагоді та любові.

Тараса ЗДОРОВЕЦЬКА
Київ, 18 червня 2019 р.

МАРШ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

Понад 50000 хоробрих сердець узяло участь у Марші захисників України в День Незалежності. Разом із цивільними та глядачами, що доєдналися, додають інші джерела, на Хрещатик вийшло близько 200000 людей... “Учасників Маршу було так багато, що коли голова колони сягнула Майдану, більшість все ще знаходилася біля парку Тараса Шевченка”, – читаємо у звіті оргкомітету. Це були ті, хто не погодився з рішенням президента скасувати військовий парад.

І свято воляцького духу відбулося! У марші взяли участь військові практично всіх бойових підрозділів, учасники добровольчих батальйонів, капелани, волонтери та медики. Подія проходила в атмосфері урочистості, радості та вдячності.

Люди по обидва боки дороги скандували “Дякуємо!” і “Герої!”. Із колон кричали: “Дякуємо навзаєм!”. Наприкінці маршу білці

регулярних частин привітали добровольців криком “Слава добровольчим батальйонам!”, а ті у відповідь вигукнули: “Слава ЗСУ!”

Бюджет заходу становив близько 120 тисяч гривень (+ витрати учасників на транспорт і пальне). Найбільше витратили на виготовлення 3000 прапорців із написом “Марш захисників України” (25500 грн), які роздавали глядачам по ходу руху колони; деревка і конічні наконечники для древок прапорів (22329 грн), прапори областей України (21800 грн), музобіль, звукову апаратуру й інший супровід (22000 грн), друк портретів українських полонених (11980 грн). Були й видатки за інші прапори, бейджі, банери та частково за харчування дітей-учасників маршу.

За рахунок меценатів для учасників маршу було забезпечено воду (ТМ “Моршинська” та Марко Ткачук), обід для дітей загиблих героїв

(ресторан “Qirim”), вишиванки для супроводжуючих волонтерок (дизайн-студія Оксани Полонезь).

Майже в кожному обласному центрі пройшли “марші-побратими”, а це ще десятки тисяч людей, об’єднаних однією любов’ю й однією ненавистю. Цей вияв самоорганізації і консолідації української нації (як і в часи Майдану) продемонстрував готовність українців захистити національні інтереси та цінності не тільки перед зовнішньою, а й внутрішньою загрозою.

Склад оргкомітету: Дмитро Шатровський, Антон Колумбет, Ігор Марі, Роман Федчук, Богдана Левицька, Олександр Войтко, Ірина Міхнюк, Євген Дикий, Атілла Селі-Довженко, Андрій Медведько, Іван Кішка, Володимир Зінченко, Дарія Цепкова, Олександр Місюра, Павло Білоус, Дмитро Лінко і Вячеслав Марченко.

Козакам і козачкам слава!

ЦЕ БУЛО НЕЙМОВІРНО!

24 серпня 2019 р. я відчула такі ж емоції, як колись на Майдані! Мурашки по шкірі... навіть до сліз! Від парку Тараса Шевченка, звідки почався рух колон ветеранів, і до Майдану Незалежності, по обидва боки бульвару Тараса Шевченка і Хрещатика, люди раділи, усміхалися, плескали в долоні, вигукували подяку – майже без зупинки. Потужно лунали гасла “Слава Україні – героям слава!”, “Слава нації – смерть ворогам!”, “Україна – понад усе!”, “Героям тричі – слава, слава, слава!”.

А люди все йшли і йшли. Майорили прапори – переважно жовто-блакитні й червоно-чорні. Жінки, діти та військові несли перед

собою світліни рідних і друзів, які поклали життя за свободу нашої Батьківщини. Там, де вони проходили, люди вигукували: “Герої не вмирають!”

Обличчя ветеранів – радісні, спокійні, сумні, з прихованим болем. Вони пройшли пекло українсько-російської війни. Ця війна калічила “і душу, й тіло”, забирала побратимів.

Ось волонтери, військові медики, капелани в темно-зелених рясках, які теж гучно вигукували українські гасла. Ветерани, здається, 44-ї ОАБр, кожен раз зупиняючи колону, за командою поверталися праворуч та ліворуч до людей, віддаючи честь.

У ході взяло участь і Київське товариство політв’язнів та репресованих. За військовими розлилась колона людей, яка несла довгу доріжку з кольорів українського прапора. Почуття переповнювали, емоції вирували. Це було настільки потужно, радісно, піднесено! Але й огортав сум, адже боротьба за нашу Незалежність ще триває...

І все ж стає зрозуміло: ніхто і ніщо не зламає українського духу! Глибока шана нашим захисникам, медикам, волонтерам!

Слава Україні!

Ганна ГОНЧАРУК
Київ

ІСТОРИЧНИЙ КЛУБ “ХОЛОДНИЙ ЯР” НАГАДУЄ ПРО ЮВІЛЕЇ

1 вересня 2014 р. в с. Пісках Донецької обл. в бою загинув Олег БАКУЛЬМАНОВ-“ЛЕНІН”, боєць ДУК “Правий сектор”.

2 вересня 1889 р. у Львові нар. Іван ГЕРЧУК, стрілець УГА і дивізії “Галичина”, вчитель, жертводавець.

2 вересня 1989 р. у м. Конотопі нар. Валентин НИЧВИДИЮК-“ЯКУДЗА”, командир взводу 58-ї ОМБр ЗСУ. Загинув за Україну.

2 вересня 1994 р. у с. Жукові Львівської обл. нар. Олег ПОГОНЧУК, вояк 81-ї ОМБр. Загинув 1 серпня 2015 р. у м. Костянтинівці.

3 вересня 2014 р. в бою в селі Пісках Донецької обл. загинув Ігор ШЕПТИЦЬКИЙ-“ШИП”, боєць ДУК “Правий сектор”.

4 вересня 1899 р. у с. Винниках, тепер у межах Львова, нар. Антін ДОМАЗАР, стрілець УГА, просвітянин.

5 вересня 2014 р. біля с. Веселі Гори Лутугинського р-ну Луганської області загинули вояки батальйону “Айдар” Андрій АТАМАНЧУК-“ОТАМАН”, Андрій БОГУШ, Олег ВИШНЕВСЬКИЙ-“ВИШНЯ”, Сергій ГРИБКОВ-“ПРОКУРОР”, Іван ІСИК-“ПОВАР”, Федір КОЛОМІЄЦЬ-“ШАХТІОР”, Юрій КОРОЛЬ, Віктор КУМЕЦЬКИЙ-“КУМ”, Сергій ПАРХОМЕНКО-“ПАРХОМ”, Дмитро РОЖКОВ-“ДИМОК”, Олександр СКИБА-“ТЕРМІНАТОР”, Михайло СЛІСЕНКО-“ДЯДЯ МІША”, Володимир СЛЮТА, Вадим ШАЛАТОВСКИЙ-“ХМЕЛЬ”, Андрій ЮРКЕВИЧ-“ТРІЗЛ”, Назар ЯКУБОВСКИЙ-“НАЗАРЧИК” та хлопці 80-ї ОАМБр.

6 вересня 1899 р. в м. Новомінську (тепер Польща) нар. Сергій ПАВЛІНСЬКИЙ, козак 6-ї Січової дивізії, випускник УГА в Подєбрадах (1927), інженер-лісник.

6 вересня 1979 р. у Дніпрі нар. Олександр МАЛЮПІТНИЙ-“МАЛЮК”, боєць ДУК “Правий сектор”. Загинув у бою.

7 вересня 1894 р. в м. Варві Полтавської губ., тепер смт Чернігівської обл., нар. Іван НЕСХОДОВСЬКИЙ, старшина кінного партизанського загону ім. Я. Кармелюка.

8 вересня 1899 р. в селі Боголюбівці, тепер село Полтаво-Боголюбівка Дніпропетровської області, нар. Олександр (Олесь) ВАРАВИН (“А. ЛИСТОПАД”, “А. ПАДОЛИСТ”), хорунжий Армії УНР, поет, випускник УГА в Подєбрадах (1927), інженер-гідротехнік.

9 вересня 1769 р. (за н. ст.) у Полтаві нар. Іван КОТЛЯРЕВСЬКИЙ, творець сучасної української літературної мови.

9 вересня 1894 р. у м. Сочі нар. Христина СУШКО (в дівочтві Скачківська), санітарний поручник 6-ї Січової дивізії, лікарський помічник, голова правління Щипйор-

нівської філії Української спілки військових інвалідів, член проводу Союзу українок. Командарм Михайло Омелянович-Павленко зараховував її до тих жінок, які “безоглядно патріотично служили національній справі”.

9 вересня 2014 р. в бою під м. Щастям безвісти зник Євген ЛОСКОТ, боєць 1-ї танкової бригади, заступник командира роти, капітан, член ВО “Свобода”. Поранений снайпером, аби не потрапити в полон, підірвав себе гранатою, проте залишався жити приблизно 4 дні, поки його не добили бойовики. Герой України.

10 вересня 1929 р. у Варшаві (Польща) помер Микола КОВАЛЬ-МЕДЗВЕЦЬКИЙ, генерал-поручик Армії УНР.

10 вересня 2014 р. в м. Бахмуті Донецької обл. загинув у бою Віктор ЄРЕМЕНКО-“СНАЙПЕР”, учасник Революції Гідності, кулемтник батальйону оперативного призначення Київської конвойної бригади.

11 вересня 1864 р. (за н. ст.) у селі Пушкарному, тепер с. Грабовське Сумської обл., народився поет Павло ГРАБОВСЬКИЙ, борець за волю України.

11 вересня 1949 р. у м. Нью-Йорку (США) помер Михайло ГАЙВОРОНСЬКИЙ, композитор, скрипаль, творець стрілецьких пісень, учасник боїв проти росіян, головний диригент військових оркестрів Армії УНР. Автор пісень “Іхав стрілець на війноньку”, “Гей, там на горі Січ іде”, “Іде січове військо”, “Коли ви вмирали, вам дзвони не грали”, “Ой вправ стрілець”, “Від Сінього Дону до Сивих Карпат” та ін.

14 вересня 1899 р. народився Дмитро НЕГРИЧ, підпоручик Гуцульського пробойового куреня УГА, інженер, лісничий.

14 вересня 2014 р. в Донецькому аеропорту загинув Євген ПОДОЛЯНЧУК, капітан, командир групи спецпризначення 3-го Окремого полку спецпризначення. Лицар Залізного пластового хреста (посмертно).

15 вересня 1804 р. прийшов у світ Михайло МАКСИМОВИЧ, етнограф і літературознавець, перший ректор Київського університету.

15 вересня 1969 р. нар. Анатолій ЗОЗУЛЯ, боєць ДУК “Правий сектор”. Загинув у бою.

16 – 18 вересня 1924 р. в Бессарабії вибухнуло Татарбунарське повстання проти румунської окупації.

17 вересня 2014 р. загинув Герої ТРОПОВСЬКИЙ-“ХАНТЕР”, боєць ДУК “Правий сектор” та 40-го батальйону тероборони “Кривбас”, учасник боїв у Карлівці, Амвросіївці, Савур-Могили та в Ловайському казані. Вбитий, коли повертався з відпустки в зону АТО.

18 вересня 2014 р. поблизу смт Калинового Луганської області, потрапивши в засідку, загинув Андрій КРАВЧЕНКО, учасник АТО з березня 2014 року.

20 вересня 1994 р. у м. Новограді-Волинському нар. Сабіна ГАЛИЦЬКА, старша медична сестра 10-ї ОКШБр ЗСУ. Загинула на Луганщині.

21 вересня 1889 р. нар. Іван ЗІНКЕВИЧ, хорунжий дивізії “Галичина”, ймовірно, учасник Визвольної боротьби в 1917 – 1920-х рр.

22 вересня 2014 р. неподалік Донецького аеропорту загинув Олексій ПІНЧУК-“ДАЛЬНОБІЙ”, боєць ДУК “Правий сектор”.

22 вересня 2014 р. в с. Пісках Донецької обл. загинув Степан СТЕФУРАК-“24-й”, боєць ДУК “Правий сектор”.

23 вересня 2014 р. у шпиталі бундесверу в м. Ульмі (Німеччина) від ран, які дістав у бою, помер Роман СОКУРЕНКО-“СОКУЛ”, доброволець, десятник полку “Азов”, учасник Національної революції 2013 – 2014 років, учасник Корсунь-Шевченківської самооборони. Під час боїв за м. Іловайськ Донецької обл. вносив із бою смертельного пораненого чотового і дістав важке поранення в живіт від кулі снайпера.

24 вересня 1974 р. в Києві нар. Дмитро СУМСЬКИЙ, доброволець із 2014 р., учасник боїв під Донецьком, у Пісках, у лютому 2016 р. один з перших зайняв позиції в промзоні Авдіївки. Воював у розвідувальному підрозділі “Санта” ДУК “Правий сектор”. У 1990-х – гітарист київського рок-гурту Inferno. Лицар ордена “Народний герой України” (посмертно, 18.08.2017).

25 вересня 1994 р. у Києві нар. Денис ЗДОРОВЕЦЬ, гравець київської регбійної команд “Авіатор”, стрілець-санітар взводу 1-го мехбату 72-ї ОМБ ЗСУ. Загинув у бою під м. Авдіївкою 2016 року.

27 вересня 1974 р. в м. Каневі нар. Анатолій ЧУПІЛКА, учасник Революції Гідності, снайпер, заст. командира взводу 95-ї ОАБр, член ВО “Свобода”. Загинув 20 січня 2015 р. під час оборони Донецького аеропорту.

28 вересня 1974 р. в м. Оквіллі (Онтаріо, Канада) помер Василь ІВАНІС, прем’єр Кубанського уряду, професор УГА в Подєбрадах, заст. голови НТШ в Канаді.

28 вересня 1994 р. в м. Артемівому Донецької обл. нар. Владислав КАЗАРІН-“РОЗПИСНИЙ”, боєць ДУК “Правий сектор” та 54-ї бригади ЗСУ, загинув у бою неподалік Дебальцевого.

30 вересня 1969 р. у Львові нар. Всеволод РАТУШНИЙ, командир відділення 24-ї ОМБ ЗСУ.

ДІТИ ГОТУЮТЬСЯ ЗАХИЩАТИ БАТЬКІВЩИНУ

24 – 26 серпня 2019 р. в с. Хотові та в сосновому лісі на березі ставка в с. Круглику Хотівської сільради Києво-Святошинського району відбувся фестиваль “Воля-фест” пам’яті Левка Лук’яненка.

У рамках фестивалю проведено семінар-тренінг “Державотворець”. Програма його була широка: велопробіг, самооборона, боротьба, бокс, тактична медицина, страйкбол, володіння зброєю, саперна справа, диверсійні й контрдиверсійні заходи, стрільба з пневматичної рушниці та пістолета, теренова гра. Керівник табору – Ігор Щокін,

заступник – Максим Вертюк. Окрім місцевих дітей, участь у тренінгу взяли 25 дітей з Ніжинського району Чернігівщини. Разом – 40 дітей.

25 серпня юні козаки і козачки зустрілись із Романом Ковалем, який представив свою нову книгу “Батькам скажеш, що був чесний”, розповів про героїчний чин Армії УНР, зокрема про Петра Дяченка та його чорношличників. А ще Роман Коваль запропонував вшанувати “старого болбочанивця”, лицаря Зимового походу із сусіднього села Підгірців Михайла Синільника, випускника Української

господарської академії в Подєбрадах.

Продовжив розповідь про Чорних запорожців краєзнавець Владислав Карпенко. Він розповів, як 100 років тому (30 серпня 1919 р.) до Хотова після переможного бою під Васильковом вступила 7-ма Запорозька дивізія Армії УНР. Про це свідчить наказ командира цієї дивізії – Юрія Осмоловського. У ті дні в Хотові перебували Петро Дяченко, Олексій Алмазів та Іван Дубовий.

Згадали ми словом подяки і голову Хотівського повстанку Петра Троценка, що входив до 10-го Повстанського району, яким командував сотник Армії УНР Пилип Драник-Косар.

Волонтер Андрій Панов репрезентував колекцію зброї, грошових знаків та монет різних епох. А надвечір приїхали кобзар Тарас Компаніченко і лірник, ветеран українсько-російського війни Ярема Шевчук. І діти почули прекрасні пісні Української революції 1917 – 1921 років.

Подяка організаторам “Воля-фесту” Мирославі Вертюк та Валерію Гладунцю!

Прес-служба Історичного клубу “Холодний Яр”

ГАЛЬЧЕВСЬКОМУ СЛАВА!

Зусиллями молодого громадсько-го активіста Валерія Сікоренка до Дня Героїв у с. Бруслинові Літинського району Вінницької області встановлено меморіальну дошку Якову Гальчевському – вчителю, повстанському отаманові, полковнику Армії УНР. Саме в цій селі сто літ тому, повернувшись із фронтів Першої світової війни, Яків Васильович завідував школою, саме звід-

си поринув у збройну боротьбу за Україну, сформувавши восени 1918 року Окремий Літинський курінь...

Тож цьогорічне свято останнього дзвоника розпочалося відкриттям пам’ятної дошки славетному герою на будівлі Бруслинівської середньої школи. Відтепер кожен, хто переступатиме її поріг, віддаватиме шану незламному борцеві за УНР Якову Гальчевському.

Участь в урочистостях, окрім педагогічного та учнівського колективів і громадян села, взяли також директор школи Андрій Громяк, голова Літинської районної ради Віталій Мельник, сільський голова Любов Слободянюк, депутат Вінницької обласної ради Микола Вінничук, громадські активісти Юрій Андрікевич, Дмитро Колісник, Петро Любасюк і Віра Ткач – директор Літинського краєзнавчого музею імені Кармалюка.

Поезією відреагувала на цю подію Любов Сердуніч:

Козаки-захисники,
Не втрачаймо чести! –
Так збирав свої полки
Отаман Гальчевський.
За Орлом, за отаманом
Встали подолани.
Понівечила комуна
Землю, наче рану.
Ми, нащадки тих героїв,
Не втрачаймо чести!
Захищаймо рідний край,
Як Орел-Гальчевський!

Вічна слава захисникам рідної землі!

Валерій КРИВИЙ, краєзнавець, співголова Братства Кипорового Яру

Світлина Лесі Слободяник

МИ ПАМ'ЯТАЄМО!

7 вересня 1921 р. (за н. ст.) російські окупанти в Жандармській балці (тепер у межах м. Дніпра) розстріляли українських підпільників. Ось їхні прізвища: отамани Григорій Гниненко-“Вовгура”, Юхим Ляченко, Олександр Микитенко-Огник, Оврам Огій, Марко Кікоть, підпільниці Віра Бабенко, Паша Бабенко, Ганна Уманська, Тетяна Дядик, Агнія Євтушенко, Катерина Рибка, Надія Бардашів, Поліна Калина, підпільники та партизани Максим Цибенко, Іван Георгійович Горобець, Іван Петрович Воробей-“Горобець”, Сергій Кордуян, Марко Целина, Пилип Щукін, Іван Бардашів, Іван Шпонько (він же Кочерга-Кочереженко-Пе-

чений), Андрій Калина, Микола Окатий, Кирило Чебаненко, Петро Величко, Микола Максименко, Дорофій Товмач, Лаврентій Гордієнко, Йосип Безвідний, Давид Межевецький, Яків Таран, Павло Мар’янченко, Катерина Мойсєєва, Олександра Литвиненко, Олександр Василенко, Олександр Смолій, Іван Гуртовий, Семен Коваль, Дмитро Васич, Григорій Тарасенко, Пилип Яровий, Олександр Запольський, Порфир Криволюцький, Михайло Кедровський, Георгій Горященко, Олекса Рибка, Іван Шабля, Федір Бузько, Михайло Яковенко-Яловенко.

Вічна слава борцям за волю України!

100 РОКІВ ПЕРЕМОГИ

26 липня на ст. Вапнярка відкрито меморіальну дошку на честь вояків 3-ї Залізної дивізії Армії УНР, які 100 р. тому у важких боях проти більшовиків звільнили цей великий залізничний вузол. Завдяки перемозі відкрився шлях до визволення столиці УНР Києва. Подяка за працю Центрові історії м. Вінниці, Вінницькому історичному товариству, реконструкторам, керівництву Вінницької ОДА, Державному архіву Вінницької області, Vapnyarska Gromada OTT!

В’ячеслав БЕРЕЗОВСЬКИЙ

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Книжки можна придбати через “Нову пошту”, попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у ПриватБанку: 5168 7556 2267 7496.

Переславши гроші, зателефонуйте: (044) 242-47-38, 067-726-30-36.

Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

“Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 200 грн.

“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 50 грн.

“Здолати Росію” Романа Ковалю – 200 грн.

“Сумщина в боротьбі” Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича – 175 грн.

“Український календар Визвольної боротьби” Романа Ковалю – 60 грн.

“Отаман Зелений” Романа Ковалю – 75 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 1) – 200 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 100 грн.

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через “Укрпошту” можна придбати такі книги:

(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

“Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 250 грн.

“Здолати Росію” Романа Ковалю – 235 грн.

“Сумщина в боротьбі” Р. Ковалю, В. Моренця та Ю. Юзича – 215 грн.

“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 75 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 1) – 225 грн.

“Подєбрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 125 грн.

“Український календар Визвольної боротьби” Романа Ковалю – 85 грн.

“Отаман Зелений” Романа Ковалю – 100 грн.

“Історія Холодноярської організації” Романа Ковалю – 55 грн.

“Отаман Орлик” Романа Ковалю – 100 грн.

“Крізь павутиння змосковщення” Романа Ковалю – 90 грн.

“Шевченкіана Михайла Гаврилка” Романа Ковалю – 130 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 100 грн.

“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 550 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 350 грн.

Книги можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім’я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

СІМ РАЗ ВПАДИ, ВІСІМ РАЗІВ ПІДНІМИСЯ

Природна ізоляція Японії від решти світу зробила її неповторною та унікальною. Японці звикли жити в повній гармонії із природою і навколишнім світом, насолоджуючись кожною миттю. “Тутка” підготували публікацію, яка допоможе збагнути мудрість японського народу.

1. Коли батьки працюють, а діти насолоджуються життям, онуки будуть жебракувати.
2. Бенкетувати приходять чужі, сумувати – свої.
3. Зайва турбота – зайва.
4. Коли легко на серці – і хода легка.
5. Без звичайних людей не буває великих.
6. Подяку пам’ятай так само довго, як і образу.
7. Зроби все, що можеш, а в усьому іншому покладись на долю.
8. Ще такого не було, щоб голій щось втратив.
9. З тим, хто мовчить, будь насторожі.
10. Нечесно нажити не йде на користь.
11. Запитати – соромно на мить, а не знати – сором на все життя.
12. Хороший купець не показує весь товар відразу.
13. Один собака гавкне даремно – інші підхоплять всерйоз.
14. Прийшла біда – покладайся на себе.
15. Чоловік із дружиною мають бути як рука й око: коли руки болісно – очі плачуть, а коли очі плачуть – руки витирають сльози.
16. Буває, що листок тоне, а камінь пливе.
17. Ніхто не спіткнеться, лежачи в ліжку.
18. Перемогу здобуває той, хто витримає на півгодини довше, ніж суперник.
19. Подумавши – зважуйся, а зважившись – не думай.

20. У дорозі потрібен супутник, у житті – друг.
21. П’ятдесят сьогодні краще, ніж сто завтра.
22. Не затримуй того, хто йде, не проганяй того, хто прийшов.
23. Море тому велике, що й дрібними річками не гордує.
24. Горе, як розірвану сукню, треба залишати вдома.
25. Не бійся нахилитися – рівнішим випрямиться.
26. Сонце світить без наміру когось зігріти.
27. Той, хто знайшов себе, схожий на сонце.
28. Сім разів перевір, перш ніж засумніватися в людині.
29. У дім, де сміються, приходять щастя.
30. В усміхнене обличчя стрілу не запускають.
31. У кого весела вдача, той і крізь залізо пройде.
32. Чи хороший лук – залежить від руки, що його натягує.
33. Досконала ваза ніколи не виходила з рук поганого майстра.
34. Холодний чай і холодний рис можна стерпіти, але холодний погляд і холодне слово – нестерпні.
35. Якщо проблему можна розв’язати, то не варто про неї турбуватися, якщо її розв’язати не можна, то турбуватися про неї марно.
36. Погана людина намагається виправдати свою помилку, хороша – її виправити.
37. Колос дозріває – голову схиляє; людина багатіє – голову піднімає.
38. Швидко – це повільно, але без зупинок.
39. Жінка захоче – крізь скелю пройде.
40. Навіть шлях у тисячу рі починається з одного кроку.
41. Часом одна мить дорожча за скарби.

ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ

“Читаю-перечитую”

Хочу подякувати за книгу “Батькам скажи, що був чесний”, весь вільний час читаю-перечитую її. Добре, що правда восторжествувала і ми знаємо і пам’ятаємо своїх героїв, а не тих, що нав’язувала нам окупаційна влада.

Олександр ІРКЛІЄВСЬКИЙ, м. Бориспіль Київської обл.

“Ожили нашого батька”

29 червня 2019 р. вранці мені зателефонували, з інтервалом у

Роман КОВАЛЬ

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ “НН”

Тетяна СКРИЖЕВСЬКА (Старокостянтинів) – 100 грн.
Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 150 грн.

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

Загальнодержавна українська газета

ЗАСНОВАНА В СІЧНІ 1913 РОКУ ГНАТОМ ХОТКЕВИЧЕМ

Передплатний індекс: **60969** Вартість: **35.07** грн/міс.

Впродовж 105 років існування газета висвітлювала й продовжує висвітлювати культурне життя України, актуальні соціально-державні питання

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття.

Ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АГО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб “Холодний Яр”.

Наш індекс – 33545

Редактор
Роман Коваль
Верстка
Олександр Литвин
Коректор
Надійка Овчарук
Інформаційне забезпечення
Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Люба Криворот
Технічний директор
Максим Селюзкін
Адреса для листування
03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14.
Тел./факс: **242-47-38**
kovalroman1@gmail.com
Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КВ №325. Наклад 2000 примірників. Видруковано 29.08.2019 р. ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед” Номер замовлення 1710332
Засновник Роман Миколайович Коваль